

Lovforslaget sættes til Forhandling.

Justitsministeren (Zahle): Jeg skal have den Ære for det høje Ting at anbefale Forslag til Lov om Ændring i Tjenestemandsloven af 31. Marts 1931.

Denne Lovs § 53 foreskriver, at enhver Tjenestemand er forpligtet til at søge sin Afsked fra Udgangen af den Maaned, hvori han fylder 70 Aar. Regeringen er derefter frit stillet med Hensyn til, om den vil tage Afskedsansøgningen til Følge, idet Regeringen er berettiget til i hvert enkelt Tilfælde at skønne herover. Det er da ogsaa i flere Tilfælde sket, at Tjenestemænd — f. Eks. Præster — er forblevet i deres Embede efter at være fyldt 70 Aar.

Tjenestemandslovens § 53 udtaler udtrykkeligt, at den Bestemmelse, som jeg har nævnt, ikke gælder for Dommere. Det Lovforslag, som jeg i Dag har den Ære at fremsætte, gaar ud paa, at den for andre Tjenestemænd gældende Pligt til at søge Afsked, naar de fylder 70 Aar, ogsaa skal gælde for Dommere, men saaledes at Regeringen derefter altid skal afskedige enhver Dommer, som er fyldt 70 Aar. Der bliver altsaa ikke med Hensyn til Dommerne saaledes som med Hensyn til de andre Tjenestemænd nogen Ret for Regeringen til at skønne i hvert enkelt Tilfælde.

Naar en saadan Bestemmelse bringes i Forslag, rejser der sig 2 Spørgsmaal, for det første, om Bestemmelsen er forenelig med Grundlovens § 71, og i bekræftende Fald for det andet, om Bestemmelsen er ønskelig og tiltrængt.

Hvad nu det første Spørgsmaal angaar, udtaler Grundlovens § 71 som bekendt, at Dommerne ikke kan afsættes uden ved Dom, dog at den Dommer, der har fyldt sit 65de Aar, kan afskediges, men uden Tab af Indtægter.

Der er sikkert Enighed om, hvilket Øjemedet er med denne Grundlovsbestemmelse. Øjemedet er at sikre Dommernes Uafhængighed. Derfor foreskriver Grundloven, at den 65-aarige Dommer kun kan afskediges uden Tab af Indtægter. Man afskærer herved Frygten for, at Regeringen skulde kunne forringe en Dommers Forhold ved af Chikane at afskedige ham. Dette Hensyn til Dommernes Uafhængighed er klarlig til Hinder for at lade Tjenestemandslovens nugældende Regel i § 53 omfatte Dommerne. Det frie Skøn i hvert enkelt Tilfælde, som Tjenestemandsloven tillægger Regeringen overfor almindelige Tjenestemænd, kan ikke tillægges den overfor Dommerne. Det er derfor med fuld Føje, at der

i § 53 i Tjenestemandsloven er gjort en udtrykkelig Undtagelse med Hensyn til Dommerne.

Helt anderledes stiller Forholdet sig derimod, naar Talen er om en Regel som den, der indeholdes i nærværende Lovforslag, hvorefter Dommerne altid skal afskediges, naar de bliver 70 Aar. En saadan Regel kan ikke paa nogen Maade siges at komme i Strid med Hensynet til Dommernes Uafhængighed. Den aabner ikke Adgang til nogen Vilkaarlighed fra Regeringens Side overfor Dommerne.

Det kan herefter med Bestemthed fastslaas, at det Hensyn til Dommernes Uafhængighed, hvorpaa Grundlovens § 71 er bygget, ikke paa nogen Maade krænkes ved Lovforslagets Bestemmelser.

Tilbage er da at undersøge, om Forslaget skulde stride mod selve Grundlovsbestemmelsens Indhold. Dette kan dog ikke antages. Som Grundloven er affattet, fremgaar det klart af den, at dens Bestemmelse om de 65-aarige Dommere kun angaar Afskedigelser, der beror paa Regeringens Skøn over det enkelte Tilfælde. Kun med Henblik paa saadanne Afskedigelser er det, at Grundloven sikrer Dommerne den fulde Løn som Pension. At den Betingelse, hvortil Grundloven saaledes knytter Regeringens Adgang til at afskedige en Dommer efter et frit Skøn over det enkelte Tilfælde, ikke uden videre kan antages at gælde, naar Talen er om Afskedigelser, som finder Sted i Henhold til en general Lovregel, der ikke aabner den ringeste Plads for Skøn eller Vilkaarlighed, forekommer indlysende. En saadan general Lovregel maa opfattes som Udtryk for, at Lovgivningsmagten anser Dommere, der er over 70 Aar gamle, for gennemsnitlig uegnede til vedblivende at beklæde Dommerstillingen, og en saadan Bestemmelse er paa ingen Maade i Strid med Grundloven.

Jeg vender mig nu til det andet Hovedspørgsmaal, nemlig om en Bestemmelse som den i Lovforslaget indeholdte er ønskelig og paarkrævet. I denne Henseende maa det formentlig blive afgørende, om Dommerhvervet er af en saadan Vigtighed, at Lovgivningsmagten bør sikre sig, at det ikke udøves af Personer, der paa Grund af høj Alder ikke længere er i Besiddelse af deres fulde Sjæls- og Legemskræfter. At dette Spørgsmaal maa besvares bekræftende, turde det næsten være overflødigt at begrundede nærmere. Øjemedet med Grundlovens § 71, nemlig at sikre Dommernes Uafhængighed, hviler netop paa den Betragtning, at den dømmende Magts rette